

راه درمان بحران کاهش جمعیت ایران "تعدد زوجات" نیست

اخیراً کلیپی در فضای مجازی، پرتکرار منتشر شده است که در آن طلبه جوانی به همراه [همسر](#) خود، به شدت موضوع تعدد زوجات را ترویج می‌کنند و مدعی می‌شود که مسئله کاهش جمعیت و مجرد مردان و زنان با ترویج تعدد زوجات برطرف و حل می‌شود!

لذا با توجه به حاشیه‌هایی که ایجاد شد، به عنوان نویسنده و پژوهشگر تحولات حوزه جمعیت، وظیفه خود می‌دانم که در این رابطه نکاتی را عرض کنم؛ ابتدا یک مقدمه و بعد دو نکته.

به عنوان مقدمه، نکاتی که عرض می‌کنم ناظر به مبانی مسئله تعدد زوجات نیست؛ اساساً بنده در بررسی مبانی قرآنی یا روایی موضوع [تعدد زوجات](#) هیچ ورودی ندارم چرا که اساساً صلاحیت و شانیت ورود به بررسی دیدگاه شارع مقدس در موضوع تعدد زوجات را ندارم لذا چون مطمئنم عده‌ای ادعا خواهند کرد که بنده در مقابل حکم خدا قرار گرفته‌ام یا آیات قرآن را به چالش کشیده‌ام؛ تاکید می‌کنم که هیچ ورودی در بررسی این مبانی ندارم و فقط در نسبت موضوع ادعا شده تعدد زوجات و بحران جمعیت نکاتی را عرض می‌کنم.

در این رابطه دو نکته قابل ذکر است؛ نکته اول، مضیقه ازدواج وجود ندارد و نکته دوم، تعدد زوجات هیچ کمکی برای حل بحران جمعیت نخواهد کرد؛ اما توضیحاتی در این باره لازم است.

نکته اول؛ ما در ایران مضیقه ازدواج نداریم لذا خواهش می‌کنم اگر کسانی احساس تکلیف می‌کنند و می‌خواهند حرفی بزنند، مراقب باشند آمار اشتباه یا تحلیل اشتباه ارائه ندهند؛ ما بر اساس آمار، در حال حاضر در گروه سنی 20 تا 45 ساله‌ها حدود 10 میلیون و 500 هزار مرد و زن مجرد داریم؛ مردان و زنانی که یا هرگز ازدواج نکرده‌اند یا ازدواج کرده‌اند اما حالا به خاطر فوت همسر یا طلاق مجرد هستند.

از این آمار، حدود 6 میلیون و 200 هزار نفر مرد و حدود 4 میلیون و 300 هزار نفر خانم هستند؛ با این آمار، ما نه تنها مضیقه ازدواج [بانوان](#) را نداریم بلکه اگر مضیقه‌ای هم باشد، مربوط به آقایان است! ضمن اینکه اگر درست نگاه کنیم، این مضیقه ازدواج نیست و ریشه‌های جامعه‌شناسی و جمعیت‌شناسی دارد؛ باید توجه کنیم که

بسیاری از مردان و زنانی که امروز بعد از فوت یا طلاق همسر، زندگی مجردی دارند، در واقع مجرد اختیاری دارند! توجه به این مبانی بسیاری از آمارها را گویاتر می‌کند.

پس نکته اول اینکه ما در ایران مضیقه ازدواج نداریم؛ نکته دوم اینکه، مسیر مدیریت ابر بحران کاهش جمعیت کشور از ایستگاه تعدد زوجات عبور نمی‌کند؛ خانواده وقتی به کارکرد فرزندآوری می‌رسد که یک درصد و نسبتی از آرامش و ثبات روحی روانی را در اختیار داشته باشد؛ با توجه به فرهنگ فعلی رایج در کشور ما، در ایران تحقق ازدواج دوم نه تنها باعث ثبات و آرامش روحی روانی در ازدواج دوم نمی‌شود بلکه اتفاقاً ثبات و آرامش خانواده و ازدواج نخست را هم به شدت متزلزل و تضعیف خواهد کرد!

به این ترتیب، خانواده دوم در اغلب موارد نه تنها به فرزندآوری نمی‌رسد بلکه کارکرد فرزندآوری خانواده و ازدواج نخست را هم از بین می‌برد! بر این اساس است که عرض می‌کنیم با توجه به فرهنگ رایج و عرف فعلی در ایران، مسیر مدیریت ابر بحران کاهش جمعیت ایران از ایستگاه تعدد زوجات عبور نخواهد کرد.

“صالح قاسمی؛ نویسنده و پژوهشگر تحولات حوزه جمعیت”